

0722 531 385

646 518 1014

השבוע בקו

יום התנוגות - 11 סתן תורה

שיעורים לחוג השבועות

מבחר שיעורים מחשובי המשפיעים
בשפ"ח 30

תהלה

גליון שבועי לגילוי אור הגשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמודיו

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספ"ק כתר שם טוב

יום	סימן
ראשון	רעט
שני	רפ
שלישי	רפא (א)
רביעי	רפא (ב)
חמישי	רפב (א)

פרשת במדבר תשפ"ב / גליון ר"ט

נקודה מושך דא"ח כ"ק מוך אדמו"ר שלישי"א

דוח אפנו

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דיבורי חסידות

חביבות ישראל שיכולים לבטל את טבעם ולהתאחד עם השי"ת

יש לבאר למה גדלה כל כך חביבות הדגלים. שמצאנו בחז"ל (במדבר ובה ב. ג.) שכשירדו מרכבות המלאכים בהר סיני כדגלים התאוו כלל ישראל לזה. ועוד שם (ב. ג.) ששכשאמות העולם אומרים לישראל בואו אצלנו וניתנה לכם גדולה, אומרים ישראל: כלום אתם יכולים ליתן לנו כדגלים שנתן לנו השי"ת. ויש לבאר מה ענין הדגלים שכל כך גדלה חביבותם.

חז"ל אומרים (שבת פט.) שבשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת "נתנה הודך על השמים", החזיר להם משה "כלום יצר הרע יש ביניכם", ולכאורה למה דווקא לקרוצי חומר ניתנה התורה הקדושה, שאפילו מלאכי השרת אינם זוכים לזה.

אלא שתכלית כל העולמות כולם מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, היא שהשי"ת רוצה לשכון בתוכנו דווקא אנשים שפלים, וליתח את כל המציאות שלנו שמושכת לכאן ולכאן, להשי"ת, על ידי התורה הקדושה ומצוותיה.

ונתן בנו השי"ת נשמה קדושה אלקית, כמו שכתוב "אנכי ה' אלקיך" (שמות ב. ג.) ועבודתנו לעורר את הקדושה שבתוכנו, לעורר את האמונה, ה"אנכי ה' אלקיך", שלית אתר פניו מיניה, ולכור גודל חביבותו שעל אף גדולתו שלו ושפלותו אנו חייב אותו לשכון בנו. ובכל יום יום יש לחשוש את האמונה כדיטגמא חדשה. וזה מדבק אותנו השי"ת כי אמונה היא דביקות.

וגם יזכך החומר ויפריד את עצמו מהחומר, ועל ידי זה יאיר יותר בקרבו את האמונה. כי כשח"ו מתגשם מחשיך את האמונה, וכשמאיר בעצמו את האמונה מזכך החומר. ותלוי הא בהא, והא בלא הא אי אפשר.

וזהו גודל ענין הדגלים. שאף שכל אחד חונה על דגלו ויש לו מעלה אחרת, עם כל זה כולם מתאחדים ומבטלים את טבעם להשי"ת. כולם מסכיבים למשכן יחנו - כולם מאוחדים לנקודת השראת השכינה. וזהו פירוש "מנגד סביב לאהל מועד יחנו" (ב. ג.) שאפילו מנוגדים בטבע עם כל זה מתאחדים להשי"ת. ועוד יש לפרש "מנגד" שדווקא בזה שמנוגדים בטבע ונפרדים בטבעי עולם הזה, בזה איזוה לו יתברך שיתאחדו לו וישכון בקרבונו.

תשובה משמחת

האם תשובה היא עבודה משמחת או מצערת? מהי התחדשות ומהי שמחתה?

בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות. וזהו 'באהל מועד' - פירוש שיכניס עצמו לאהל של מועד, הוא לשון שמחה, כי 'מועד' היא לשון יום טוב.

וכיצד זוכים לשמחה? מברר ה'נועם אלימלך': "באחד לחדש השני" - פירוש ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבייתי לפשוע, ולזה אמרה תורה אף על פי כן יראה לעשות תשובה בשמחה, ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה, זה נקרא חידוש שנחחדש ככריה חדשה. וזהו 'באחד לחדש השני', כי האדם הזה הוא נחחדש שני פעמים האחד ביום שנולד והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו...

"בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים" - גם כן על דרך הזה, כי השי"ת ב"ה הוציאנו ממצרים, הם הקליפות גדולות מ"ט שערי טומאה, ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה, ונקרא גם כן 'יצאת מצרים'.

ובקיצור: שבת בתשובה? דע שנולדת מחדש, ולכן אין מה להתבוסס בעבר. תהיה שמח!

להתחבר מחדש

כשלומדים את ה'נועם אלימלך' שואלים מיד, מה הפשט? גם אם נולדתי מחדש, עדיין אין לי למה להיות שמח. לכל היותר אין לי למה להיות עצוב.

אך התשובה נעוצה בהבנה מה זה היוולד מחדש. מי מת כאן ומה נולד כאן מחדש? הקשר עם השי"ת התרופף ח"ו, והתשובה הביאה קשר חדש. הוי אומר: ההתחדשות היא ההתחברות מחדש להשי"ת. בריה חדשה היינו קשר חדש.

ואם כן כאשר האדם קולט שהוא התחדש, והוא לא רק קולט אלא חי את ההתחדשות, היינו שהוא חי את ההתחברות, הוא מלא שמחה. כי התחברות מביאה שמחה (ובוודאי שאז אין מקום לעבר. שהרי אם הוזהר מלא אהבה כל כך, איזה חשבון תופס העבר?).

רק שנדע, שלחזור בתשובה אינו להתבוסס בצער על הטעויות שעשינו. אכן, הצער כבד מנשוא, אך כשאנו חוזרים הביתה על מה יש להצטער? הצער אינו נוגע אלא כדי להזהיר אותנו שלא להתרחק שוב. מהי כן תשובה? ההתחברות מחדש להשי"ת, וההשקעה בהתחברות הזאת. וההתחברות להשי"ת - משמחת.

מהי תשובה? רגילים אנו לכך שתשובה היא חרטה, צער, כאב על שהרבינו לחטוא ולפשוע. תשובה באה עם הרבה דמעות של כאב ודכדוך.

אולם אם זוהי תשובה - נשאלת שאלה: למה אומרים לנו רבותינו שתשובה היא שמחה, תשובה היא התחדשות, תשובה היא חיות מחודשת, תשובה היא תענוג נפלא. הלא זאת קראת תשובה? הרי בידוענו ומכירנו שכשפלוני אומר 'קומט'ם תשובה טאהן' כולם מתחמקים בנימוס, ומנסים לנחש כמה עגומים יהיו פניו כשישוב... שמחה זו בוודאי לא.

להשקיע באהבה

משל למה הדבר דומה: שני חברים בלב ונפש הסתכסכו. הקרע היה קשה, הרכילות היו מלוכלכות, והכאב היה גדול. הגיע היום והחליטו לאחות את הקרע, ראובן ירד לשמעון וביקש סליחה, והחליטו לחדש ימים מקדם. מה צריך להיות שם?

כמובן שיש צער וחרטה על כל הקרע שהיה, אבל עכשיו, מה המקום לצער? הדמעות הן של שמחה, ההשתפכות היא של אהבה, החיוכים הם של התחדשות. אם ימשיכו להתבוסס בצער ובחרטות, הם לא יצליחו לבנות קשר מחדש, ואפילו אם ינסו להתעלם מן העבר, הרגשות ימשיכו לסכסך ביניהם.

מה העצה שהם נוקטים בה? דווקא ההתמקדות בחיבור המחודש, באהבה שביניהם, היא שמאחה את הקרעים. הם מחזקים את האהבה, וזו הסליחה האמיתית.

הוי אומר: תשובה אמיתית היא התמקדות באהבה המתחדשת, האהבה הנצחית בינינו לאבינו שבשמים שהתפתחה מחדש, ולכן היא גורמת שמחה.

אין שורה מתוך עצבות

אחר הקדמה זו נוכל להבין בקלות יותר קצה מעומק דבריו הקדושים של ה'נועם אלימלך', המבאר שהתרופה לעצבות היא תשובה.

קודם הוא מתחיל בעצם יסוד היסודות שאסור להיות בעצבות. "צריך האדם שלא יתעצב. מחמת גודל הכנעה יפול בעצבות, וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא יתברך. לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד

1000 גליונות לזיכוי הרבים
מוקדש לעילוי נשמת
הרה"צ ר' זאב כהנה"ק ר' יוחנן זצוק"ל מראומסטריטרוקא
ליולד ה'א"ב כ"ה אייר, תש"א. וזאת נשמתו שיהיה בטהרה

נדיבת הרה"ח ר' אשר זעליג פאמפ שלישי"א להגיל ה'ה'לות בני למותו

לעילוי נשמת הרה"ח מרת דבורה בת"ר שלום ע"ה תש"א ה'א"ב כ"ו אייר תש"א נשמתו שיהיה בטהרה

לעילוי נשמת הרה"ח ר' מרדכי ב"ה מנחם ז"ל הודיש מלבי"ב ח"ד אר"י תש"א תש"ב

הנשמת יחי' טו הרה"ח שלמה שלישי"א

יום חתונתו

למה דווקא שבועות הוא החתונה בין כלל ישראל להשי"ת, יותר מפסח וסוכות? מה העומק במימרת הצדיקים ששבועות הוא ה'ברכת התורה' של השנה? ומה האור שאנו מקבלים בנפשנו מדי שנה בשבועות?

וכשקולטים את הגישה הראויה ללימוד התורה, בצורה של אהבה וייחוד, זה משנה לגמרי את צורת הלימוד, כי קולטים שהתורה אינו רק ספר חוקים כהכשר מצווה לדעת את מה שעלינו לעשות, אלא זה לבוש לקדושת הקב"ה בעצמו הרוצה שנשתעשע עמו בו, והלימוד הוא תכלית בפני עצמו. וגם אם נלמד שיטות שאינן נוגעות להלכה או הנהיגות בגמ', נשיש ונשמח בהן וגם שורה בודדת בגמרא נייקר ונעריך.

"הגיע חושק וחשוק לחשוק ונחשק", וכך גם שאר ספרי הקודש מכבירים בלשונות של אהבה אין חקר שהקב"ה מגלה אלינו ביום נשגב זה. כי זה מהותו של היום יום של שעשועים אהבה וייחוד של כנסת ישראל עם הקב"ה והקב"ה עם כנסת ישראל.

ב

חתונה מחדש

ולכן העבודה של היום הזה הוא **לחיות עם עוצם השעשועים האלו שבינינו לביןנו ית'**, והייחוד העצום שיש בתורה ומצוות בינינו לביןנו, ולקלוט אותן היטב בנפש. כי כל הייחוד העצום והשעשועים של כנסת ישראל עם דודה אינו מתרחש רק בשבועות, זה הרי מתרחש בכל קיום מצווה ובכל לימוד תורה שלנו במשך כל השנה, אלא שביום הזה קיבלנו את השייכות הזו, ולכן הוא **מסוגל שממנו נקלוט את האהבה העצומה לכל השנה**, וכשנספוג כראוי אל נפשנו את אור היום, זה ירומם ויאיר את התורה ומצוות שלנו הרבה יותר במשך כל השנה.

וצריך לדעת כי מדי שנה ביום קדוש זה 'חתונה' חדשה, הקב"ה מתייחד אתנו ונותן לנו את תורתו מחדש, יש אולי כאלו החושבים כי אילו היו רואים במחשש שמיטוספת איזה מסכתא חדשה או רובד חדש בתורה מדי שנה, היה להם קל יותר לחיות עם המציאות הזו שהקב"ה נותן לנו את התורה מחדש... אך לאמיתו, של דבר מה שמתחדש מדי שנה זה הקשר והייחוד שהתורה צריכה להביא בינינו לנותן ית' שזה הרי כל המכוון והמטרה של התורה.

כי העולם הזה במצבו החיצוני, אינו כלי ראוי לסבול את השעשועים העצומים האלו, ובמשך השנה כאשר אנו נופלים ומשתקעים בהבלי עוה"ז ח"ו, זה מסתיר מאתנו את האהבה הזו, ומעכיר את הנפש שלנו מלחיות את השעשועים הקדושים בתורה ובמצוות. וכך גם זה גורם כלפי מעלה שהקב"ה מסתיר מצדו את עוצם האהבה והשעשועים שיש לו אתנו, כי כשהיה פונה עצמו מקשר החיתוך ח"ו גם הקב"ה מסתיר עצמו כפונה לצד אחר רח"ל והחיות העצומה בתורה ומצוות, שראוי היה להיות לנו, הולך ומתייבש.

עד שמגיע היום הנשגב הזה, שקודם לו מ"ט ימי יזכור של ספירת העומר, של היחלצות מבוץ העוה"ז, המעוררים בנו חשק וגעגוע עצום להתייחד שוב באהבת דודים עם אבינו שבשמים, והאתערותא דלתתא הזו מעוררת אתערותא דלעילא והקב"ה גם הוא כביכול פונה אלינו ומבקש שוב להתייחד אתנו ולחדש את קשר החיתונים, ומתרחשת קבלת התורה חדשה וחתונה חדשה.

(ואגב יש לשים לב ללשון הנפלא בזה"ק על החתונה של היום הזה **"מלאכ טעם בתולה טעים"**. מה שמלמד גם למי שמרגיש שבשנה שעברה כבר קיבל את התורה, ונפל שוב, שבכל זאת מדי שנה זה ממש חתונה חדשה בשלימות הגמור, חתונה של בתולה. ולא כקידושי אלמנה או גרושה, שחסר כבר בשלימות הטהרה והנקיות כאשר זה כבר אינו לגמרי כדיו חדש של נייר חדש. אלא הקב"ה מחדש אותנו לבריאה חדשה ביום זה כמו בראשית הבריאה, ואנו חוזרים לישירות שהאלקים עשה אותנו בה טרם ביקשנו חשבונות רבים, להתחיל הכל מחדש).

חג מתן תורתנו הממשמש ובא עלינו לטובה מתייחד בהגדרה מיוחדת במינה: חתונה! כך מפרשים חז"ל הק' על הפסוק "ביום חתונתו וביום שמחת לבו" (שיר השירים ג, יא), "יום חתונתו - זה מתן תורה" (תענית פ"ד מ"ח), וכך מתואר היום אצל כלל ישראל לדורותיהם, ובמיוחד בספרי החסידות, כיום החתונה בין הקב"ה עם כלל ישראל.

אך גם אם זה שגור על פינו וקבוע בלבנו מינקות, אם נעצור לרגע ונחשוב על משמעות הכינוי הזה, יתכן ויתערור בנו פליאה גדולה על כך, למה דווקא חג שבועות הוא חתונה? אולי היה מתאים יותר לקרות את חג הפסח בו נבחרנו ממצרים להיות עם ה' כחתונה שלנו עם השי"ת, או את חג הסוכות שאנו חוגגים לזכר שהשי"ת הכניס אותנו תחת ענני כבודו באהבה נפלאה. מה העומק שדווקא חג שבועות הוא החתונה?

א

אהבת שעשועים

אך ההסבר הוא - ע"פ פשוטות, מבלי שניכנס לסודות העמוקים שבעניין - כי **איכות האהבה** שהתגלה ומתגלה שוב מדי שנה ביום מתן תורה הוא איכות אהבה שונה לגמרי מזו שזכינו לה בחג הפסח.

נקח לכך משל מאהבת אב לבן, יש מצב שהאב דואג לבן מספק לו את כל צרכיו בצורה הטובה ביותר, מציל אותו מכל דבר שעלול להפריע לו, אשר כל זה נובע מתוך אהבת האב שבו, והפעולות האלו מגלות גילוי מוסיים של אהבה, אך יש גם מצב שבו האב קורא לבנו ומבקש ממנו, **בני היקר! אני רוצה אותך בקיריבתי, אני רוצה להשתעשע עמך**, להתעלס עמך באהבים, ברור שהמצב הזה הוא הגילוי האמיתי של האהבה! האהבה נשפכת והלבלבות מתייחדות פי כמה וכמה בצורה גדולה הרבה יותר. אהבה כזו נקראת 'אהבת דודים', או 'אהבת רעים'.

ועל זה הדרך: כאשר השי"ת גאל אותנו ממצרים ברוב אהבתו, עדיין לא היה כאן גילוי האהבה העצום של אהבת דודים ואהבת רעים, אכן טבעו של אב אוהב שאינו יכול לסבול לראות את בנו בצרה, ומתוך אהבה זו גאל אותנו מצריותנו במצרים, והמשך להנהיג אותנו ולספק את כל צרכינו באהבה רבה בעניי הכבוד, הקב"ה עדיין לא קרא אותנו אל חדרו להתייחד אתנו, ולהשתעשע אתנו באהבה, להיות אתנו בשביל להיות אתנו.

רק **בחג מתן תורתנו** כאשר הקב"ה נתן לנו את תורתו אשר עומק עניינה הוא שהקב"ה הוריד את עצמו כביכול אלינו ומסר לנו את עצמו בתורתו הק', וכדברי חז"ל "אנא נפשי כתבית ייבית" (שבת קה). **אז התגלתה אהבת השעשועים** הזו והתעלסות באהבים. כי נתינת התורה אינו נובע מרחמי האב על הבן אשר לכן הוא רוצה לחנך אותו לנימוסים טובים, כי על זה היה מספיק בשבע מצוות בני נח. עומק עניין נתינת התורה זה **בשביל האב כביכול**, הקב"ה בעצמו יורד אלינו בשביל שהוא רוצה להיות אתנו, להתייחד אתנו ולהשתעשע עמנו.

כי עלינו לדעת שלבד מהשייכות היסודית שיש לנו עם השי"ת בהכרת טובתו, שהוא טוב ומיטיב בלי גבול, ולבד מהשייכות שהוא אוהב בפרטות את עמו ישראל בלי גבול כבנים אהובים, ישנה שייכות נוספת ועמוקה באופן של השתעשעות והתייחדות יחד, אשר זה ניתן לנו ביום זה כאשר קיבלנו את התורה שהוא חכמתו ורוצונו המאוחדת עמו ית', ואת מצוותיו שהן מלשון 'צוותא' להתייחד ולהשתעשע בצוותא כביכול עמו ית', והוא ית' עמנו. על היום זה מתבטא האור החיים הק' בלשונו הבוער

ג

ה'ברכת התורה' של השנה

זהו העומק של ההתבטאות המקובלת מצדיקים כי **ראש השנה הוא הקריאת שמע של השנה ושבועות הוא ה'ברכת התורה' של השנה**. כי משמעות ברכת התורה היינו שהיהודי מחובר לנותן התורה, ואוהב אותו מאד על התורה שנתן לו, ומתוך כך הוא מברך ומשבח על כך, ואת החיבור והאהבה הזו בתורה ומצוות, וההכרה בעומק קדושת התורה אנו מקבלים בנפשנו מיום קדוש זה, שהלימוד של כל השנה יהיה לימוד של שעשועים ואהבת דודים.

והנה כל סדר עבודת הלילה והיום של שבועות כולם סובבים על קוטב זה של הייחוד והחיתוך בין כנסת ישראל עם דודה, וזה נחלק לב' חלקים. כאשר עבודת הלילה היא בעיקר העבודה של הכלה כלל ישראל המכונה ומיטרת עצמה לייחוד, וכמבואר בזה"ק שעל לילה זה אמר הכתוב 'תספרו חמשים יום', דהיינו שזו עדיין עבודת הכלה.

אלא שהטרה שזוכים בלילה זה היא טהרה עליונה מאד למעלה מהשגת אנוש, אך מאחר שהקב"ה רוצה להתייחד אתנו בפסגת הייחוד, ללא שום חסרון, הוא מטהר אותנו בטהרה מלמעלה שבשר ודם אינו יכול להשיג עוצם טהרה כזו שזו הטהרה של 'שער החמשים'.

ונידודי השינה ועריכת התיקון ליל שבועות הם הכלי לקבלת אותה טהרה, והיא נשלמת בעת הטבילה בעלות השחר שאז נכללים לגמרי באור העליון של שער החמשים.

ויש להעיר כי המשמעות האמיתית של הטהרה הזו אינה רק העדר טומאה. אלא עניינה הוא מלשון 'טהר יומא' דהיינו לעשות מקום פנוי, שאנו מפנים עצמנו מכל מציאות שהיא ומכל דבר אחר בלתי אל הייחוד עם השי"ת כל מגמת נפשנו רוחנו ונשמתנו. וזה מעורר מלמעלה שהשי"ת כביכול גם פונה אלינו לגמרי ומגלה את עוצם חשקו אלינו כשאין לו מאומה מבלעדי כלל ישראל כביכול.

ואח"כ מגיע החלק של עבודת היום שאז זה בצורה שהשי"ת יורד אלינו ומתגלה אלינו באהבתו הגדולה והעצומה, ומתוך כך מתעורר בקרבנו תשוקה ואהבה עצומה אליו ית'. בדרגות לפנים מדרגות, מפסוקי דזמרה לברכות ק"ש ומשם לשמו"ע, ומשם לעשרת הדברות ולכתור. כאשר כל אחת מהן הוא דרגה נוספת של התגלות, שאכמ"ל.

יתן ה' וינידבך ונתקרב אליו לנצח נצחים.

מעובר מתוך שיחותיו של המשפיע הגה"ר ר' בון ציון אפל שלישי"א

דשיפה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

הגרוע והפחות שבפחותים מזרע ישראל, יותר טוב' מן הטוב שבטובים שבאמות.

הרה"ק ר' ברוך ממעזיבזו ז"ע (כצינא דנהריא, מע בני ישראל א')

אינני מרגיש מתיקות ועריבות התורה...

שאלה:

אני שומע שמדברים על מתיקות ועריבות התורה, ואני פשוט לא יודע על מה מדובר. אני בע"ב שבי"ה קובע עתים לתורה, ואני לא חושב שהלימוד קשה עבורי כחפץ. אבל זה גם לא מתוק באופן מיוחד בשבילי. אני פשוט לומד זהו, ולא מרגיש שום טעם וגעשמאק מיוחד. על איזה געשמאק מדברים? ולמה אין לי אותו?

תשובה:

קודם כל יש להבהיר, שמצות תלמוד תורה במהותה, היא מצוה של תענוג! ומי שלא נהנה ומתענג בלימודו, הרי לא קיים את העיקר שבמצות תלמוד תורה! אין כאן מקום להאריך בעומק הענין (ועוד חזון למעד בע"ה), אבל ארעון במהותה הוא שכל מהותה מצות תלמוד תורה היא הדביקות בהשי"ת (יותר מכל המצוות), ולכן כל מהות המצוה היא בתענוג, כי כפי שכבר הרחבנו בעבר, אין אפשרות של דביקות והתחברות בלא תענוג. כי אם אתה לא נהנה - אתה לא מחובר. וזה יסוד כללי, שלא ייתכן שאדם יהיה דבוק בהשי"ת אם הוא לא מתענג בו.

ואלו דבריו הידועים של הגה"ק מסוכטשוב זי"ע ב'אגלי טל', שעיקר מצות תלמוד תורה הוא התענוג. והוא גם הטעם שהמצוה היחידה שאנו מתפללים בברכת המצוה שלה על מתיקותה ועריבותה, היא רק מצות תלמוד תורה, שאנו מתחננים "והערב נאי". כי כאמור, עריבות ומתיקות התורה איננה עוד תוספת במצוה אלא עיקרה ומהותה, וכשם שאי אפשר לקיים מצות אהבת השי"ת בלי אהבה, כך אי אפשר לקיים מצות תלמוד תורה בלי תענוג.

ומהו התענוג? תענוג ההבנה. כי זאת לדעת שהתענוג הכי גדול שקיים בעולם, הוא תענוג ההבנה. כשאדם מבין דבר מה (שחשוב לו להבין), וזה נהיר לו בבהירות, ומרגיש שזה מובן ומסודר ונכון, זה נותן לו תענוג נפלא. והתענוג הזה הוא תענוג של דביקות. כי טבע האדם שעל ידי ההבנה הוא מתחבר בחיבור הכי חזק לדברים, כי הוא מבין ומודעה ומתחבר ומממזג עם הרעיון עד שהוא נעשה מחובר אליו לגמרי. ולכן שמדובר בתורה הקדושה, הרי שהחיבור הוא בהשי"ת, כי היא חכמתו ורצונו יתברך.

ומכאן תצא הבהרה, שישנם החושבים שבלימוד קביעת עתים לתורה או בלימוד הבקיות, לא הכרחי להבין את הלימוד עד הסוף. אבל כפי האמור, שעיקר הלימוד הוא הדביקות והתענוג, הרי שהעיקר הוא ההבנה. ובפרט בתורה שבעל פה, שמבטאת ביותר את הדביקות בהשי"ת (כמואב בח"ל שהיא הכרית ברית בין ישראל להשי"ת), נפקת בהלכה שאי אפשר ללמד ברכות התורה בלא הבנה. כי ההבנה היא המביאה את הדביקות המיוחדת בהשי"ת שבלימוד התורה.

וכאן אנו מגיעים לתשובה לשאלתך: למה אין לי געשמאק בלימוד ואיך יוצרים געשמאק? התשובה היא הבנה והבנה. התענוג שבלימוד נוצר על ידי ההבנה והבהירות בלימוד. ואם חסר בגעשמאק, נקל מאוד לקבוע שחסר בהבנת ובהירות הלימוד (כי בלא זה, לא ייתכן במציאות שלא יהיה תענוג).

מה שצריך לדעת, זה שאין כזה דבר 'בערך הבנה', בערך ידיעה'. 'הבנתי בערך' פירושו 'לא הבנתי', ואני יודע בערך' פירושו 'אני לא יודע'. וזאת משום שהשכל במהותו הוא יצור מסודר, ברור, נהיר, ומדויק (לא בהכרח עמוק. מבחינת העמקות השכל מתחלק בין סוגי כשרונות, ובין עיון ובקיות. אבל לגבי הבהירות וההבנה, זהו השכל מעצם מהותו ואי אפשר לו בלי זה. וראה להלן). הוא פשוט לא מסוגל לשאת דברים לא מסודרים. זה ממש מדי כבד בשבילי, והוא נוטה לזרוק אותן. יש לו לשכל 'נוגדנים' לידיעה והבנה שאינה בהירה ומסודרת, והוא פשוט דוחה את מה שלא בהיר. זוהי הסיבה שישנם שמאבדים את הטעם בלימוד - כי הם לומדים בלא הבנה וידיעה שלימה, והשכל שונא זאת. כמובן וכמובן בלימוד כזה אינו יוצר תענוג וחיבור כללי, אלא עוד גורם ריחוק מדברי תורה ח"ו, ונעשה היפך מצות תלמוד תורה. וכך אמרו חז"ל "אם ראת תלמיד שתלמודו קשה עליו, מפני שמשנתו אינה מסודרת לו".

לכן עדיף לימוד מועט עם הבנה בהירה מאשר לימוד מרובה עם הבנה שאינה בהירה. תתיישב ללמוד בלי לחץ של כמות, רק במטרה לדעת מה כתוב כאן, ולדעת זאת בבהירות ובאופן מסודר. ומה המבחן לכך? חז"ל הגדירו בזה הגדרה ברורה: "שיהיה דברי תורה מחודדן בפיך, שאם ישאלך אדם אל תגמגם אלא תאמר לו". ומה גמגמ ע"פ הארץ שלא יודע כלום על הסוגיא, ואתה יודע ואתה אומר שהסביר לו בדיוק

מה כתוב פה - זהו לימוד. ואם אין לך עם הארץ בפניך, יש גם מבחן פשוט יותר: תאמר ותסביר לעצמך בפה מלא מה שכתוב פה. תסכם בפה את השקלא וטריא. את חשבון הסוגיא, את הנקודות העיקריות, את הנקודות הצדדיות, את הנקודות המיוחדות. סיכום זה לא מאפשר לך להתחמק משום ידיעה והבנה מצד אחד, ומצד שני הסוגיא מקבלת סדר. או אז המח שלך מתענג ומתחבר עם הסוגיא, שהיא חכמתו ורצונו יתברך. אתה מתחבר עם השי"ת ומתענג בו.

אלם ישנה נקודה נוספת שיכולה להיות בעוכרי הלומד:

היות שאין ידיעותיהם של בני אדם שוות, וכל אחד יש לו צורה אחרת של הבנה, כל אחד לפי רמתו שלו - לכן כל אחד מתענג בלימוד אחר; הן במקצוע לימוד אחר והן באופן לימוד אחר. וזהו עומק דברי חז"ל שכל אחד צריך ללמוד במקום שלבו חפץ, וזהו ענין נוסח התפילה "ותן חלקנו בתורתך", כי כל אחד של לו חלק אחר בתורה הקדושה. השי"ת נתן תורתו דווקא בריבוי אופנים וגוונים, וכן בריבוי דרכי לומר כמספר ראשי הישיבות כן מספר דרכי הלימוד... משום שכאמור מצות תלמוד תורה היא דווקא על ידי ההבנה והתענוג, ואצל כל אחד זה באופן אחר.

ואם תשאל, מה האופן שלי? לאיזו דרך הלימוד אני מתחבר? כמובן שזו תשובה מאוד פרטית לכל אחד ואחד. אם אתה רוצה לדעת מה מתאים לך, פנה לרב ומרדכי שמכיר אותך מקרוב, או חבר בר דעת שמכיר את כישוריך ומבין אותך, וכך תוכל לדעת באיזו צורה ללמוד.

(ועוד נקודה שיכולה להפריע: ייתכן שלאחר שבשנות הנעורים לא היה לך טעם בלימוד, ולפעמים זה היה קשה, ונקבע בלבך - בהתניהיה' בע"ז - שכל פעם שאתה פותח את הגמרא אתה מרגיש שכנראה בא עכשיו משהו קשה... הפתרון לכך הוא פשוט לדעת שזה לא קושי אמיתי, רק בא מקושי שהיה פעם. לפעמים גם צריך לחפש ספר אחר שמעולם לא היה לך בו קושי. ובכל אופן, בעקשנות פשוטה אפשר להתגבר על הקושי הזה, שכאמור אינו קושי אלא זכרון קושי).

ולסיים, שתי נקודות כלליות:

א. כדי שאדם ירצה להתאמץ להבין, ואז להתחבר ולהתענג - צריך אדם לדעת את ערך התורה הקדושה. הכלל הוא שאדם אינו מסוגל להתאמץ על משהו שאינו מעריך. ולכן, לא מספיק שאתה יודע בכללות את ערך לימוד התורה, אשר הוא הדביקות הכי גדולה בהשי"ת, כי צריך להשקיע בידיעה זו בהרחבה ובאופן יומיומי בספרים הקדושים, ואז מעריכים מתוך פנימיות הלב (ואחד הספרים המומלצים הוא הלכות תלמוד תורה שבשולחן ערוך הרב, ששם נתבאר היטב החיוב והמעלה שבלימוד וידיעתו הרוחני והתורה).

ב. חז"ל מספרים שאנשי אלכסנדריא שאלו את רבי יהושע בר חנינא: מה יעשה אדם ויחכים? אמר להן: ירבה בישיבה וימעט בסחורה, אמרו לו: הרבה עשו כן ולא הועיל להם, אמר להם שוב: יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו. ושאלת הגמרא מהי העצה, האם ריבוי ישיבה או בקשת רחמים? ומשיבה השי"ת: "דהא בלא הא לא סגי" - צריך גם ללמוד כראוי אך זה לא מספיק, צריך גם להתפלל. ולכן, אי אפשר בשום אופן להצליח בלימוד בלי תפילה על זה. ותבשר "ותן חלקנו בתורתך", שהשי"ת יגלה לך את החלק שלך בתורה הקדושה שאתה מתחבר אליו.

בהצלחה וסייעתא דשמיא!

לדמותו של חסיד | הרה"ח ר' אברהם מאיר זיסוויין ז"ל

הרה"ח ר' מרדכי בלום שליט"א

הרב החסיד ר' אברהם מאיר זיסוויין ז"ל הי"ד (אי"צ בי"ח אייר) היה מגדולי התלמידים בין האריות שבחבורה בצלוצ' של רבינו הזקן זי"ע בעיר סאטמאר, היה עובד את ה' מנעוריו, בעל השגה נפלאה בנגלה ובנסתר, דרכו היה לקום בשעה אחת ומחצה, לדיסקו בתורה ועבודה כל הלילה עד זמן תפילה.

רבי אברהם מאיר זכה שעל ידו נתקבר רבינו הזקן לרבו המובהק רביה"ק מהרצ"א מבלאזשוב זי"ע, ואכן כל ימיו היה רבינו מכיר לו טובה על שבזכותו זכה להתקרב לרבו הקדוש.

וכך היה מעשה: אביו ר' יצחק היה מתלמידי של רביה"ק הצמח דוד זי"ע מדינוב, ואחריו התדבק בבנו רביה"ק מבלאזשוב זי"ע, ובנסיעותיו לרבו הרה"ק מבלאזשוב לקח עמו את בנו רבי אברהם מאיר, ועוד בהיותו צעיר לימים חיבבו הרה"ק מאוד, ואף חתנו ללמוד עם נכדו הגה"צ ר' ישראל זצ"ל.

בעת מלחמת העולם הראשונה שהחלה בשנת תרע"ד, נמלט רביה"ק מבלאזשוב מעיר מושבו בגאליציה מפני חמת המצוק, וקבע דירתו בעיר פעסט, ור' אברהם מאיר התלווה אליו. ובהיותו ר' אברהם מאיר בעיר פעסט שמע שמועה שמספרים נפלאות על הבחור בעל ההשגה שנמצא בעיר וייצטען, בישיבתו של הגה"ק בעל המעשה למלך מייצטען זי"ע, הלא הוא רבינו הזקן זי"ע, אשר יש לו חברים מקשיבים, ורב חילו לקרב לבבות ישראל לאביהם שבשמים. ור' אברהם מאיר עם נשמתו הבעורת אחזתו חשק גדול לראותו ולהכיריו מקרוב. ונסע לווייצטען, ואכן נתפעל מאוד מרבינו הזקן, והתחבר אליו.

אז החיל ר' אברהם מאיר לדבר על לבו של רבינו להתקרב לרביה"ק מבלאזשוב זי"ע, עד שנעתר רבינו לבקשתו, ונסעו יחדיו להסתופף בצל קדשו בפעסט, ומני אז התקשר עצמו רביה"ז לרבו המובהק הרה"ק ר' צבי אלימלך מבלאזשוב זי"ע בקשר בלי ימוט לעולם.

סיפר לי הרה"ח ר' אליהו שטיינבערגער ז"ל שאמר לו פעם ר' אברהם מאיר, "תאמין לי, עוד בעת שהכרתי את רבינו בבחורתי ווייצטען, מיד חשתי שעוד יבא עת שהבחור יהיה רבן של ישראל שאלפים ישיכמו לפתחו, ואני אצטרך אז לעמוד לפניו כעבדא קמיה מאריה". ואכן התבטל ר' אברהם מאיר אל רבינו בביטול מוחלט.

אחר מלחמת העולם הראשונה חזר רביה"ק מבלאזשוב לגאליציה, וקבע משכנו בעיר רישא, ושם נמנתו כבוד. אולם ר' אברהם מאיר נשאר תקוע בהונגריה שטמעים שונים, אז התיישב בעיר סאטמאר והסתופף בצלוצ' של רביה"ז זי"ע. וישב לפניו בביטול ואימה. סיפר לי פעם אחד מתלמידי רביה"ז, כי ראה את ר' אברהם מאיר מתכונן לקבל שלום מרבינו אחר שחזר רבינו מנסיעתו, כאשר כולם ניגשו לקבל שלום, אולם ר' אברהם מאיר עוד מן הצד באימה ויראה ומסדר את פיאותיו וזקנו, עש נגיגש פפוד ומורא לקבל ברכת שלום.

בחודש אייר שנת תש"ד הקהילו הרוצחים הגרמנים ימ"ש את כל יהודי העיר סאטמאר לגטו בעיר, ואז החלו המשלוחים לאושוויץ רח"ל. סיפר חתנו הרה"ח ר' יהודה ראזנבערג ז"ל: ביום האחרון כאשר הכריזו השוטרים ברחובות הגטו כי כל התושבים יאספו את חפציהם כי עומדים להעבירם למקום אחר, מו"ח ר' אברהם מאיר הבין את המצב, ומיהר עצמו לבית מדרשו של רבינו הזקן בעיר סאטמאר - אני התלויתי עמו, ועמד שם כשלוש שעות, ואמר כל ספר תהלים. ואז פנה אליו ואמר לי: "אני הולך על קידוש ה', ואתה תראה להציל עצמך עם המשפחה". וכך נפרד מהיכל הקודש בדמעות שליש. ומביהמ"ד הלך מיד למסילת הברזל שהולכים לאושוויץ ונהרג על קידוש ה' הי"ד.

סיפר עוד רביה"ז רביה"ז אחר המלחמה, על העוז והגבורה וקדושה של ר' אברהם מאיר בשעה שהולכים אותם מהגטו למחנה ההשמדה, אחר ר' אברהם מאיר ספר תורה בורעותיו, ורקד כל הדרך עם הס"ת בשמחה גדולה על שהולך הוא למסור נפשו על קידוש ה'. ורבינו נתפעל מאוד ממדרגתו הגדולה.

בשורה טובה
לאצפי קוראי הגליון

בעז"ה תקינים

חלוקת ספרים חנים

של ספרי

נפשי בשאלתי • א חסידי ישעזר בחור אי •
א חסידי ישעזר בחור ב

המאגדים מאמרים שונים מתוך 'חידתי' משנים שעברו
(ברך אחד לכל אחד)

הכמות מוגבלת וכל הקודם זוכה

יש להזרים בקן טלפון שמספרו:

02.372.2397

מוקדי חלוקה יוז בעז"ה בכל הערים התרדות